

Grått og lekkert, eller grått og trist?

Grått har blitt mote-farge, også utvendig på hus. Og hele nabolag har skiftet karakter ved at mange har fulgt den trenden. Vurderer du også grått? Da anbefales det å ta en titt på nabolaget før du tar det endelige valget.

Av Bjørg Owren/ifi.no

- Mange grå hus sammen kan lett oppfattes som «grått», trist og karakterløst. Mens ett og annet grått hus blant hus med andre kulører er fint, og skaper «luft» og variasjon i helheten, sier Mette L´orange arkitekt, billedkunstner og erfaren fargesetter.

Hun peker på at størrelsen og stilen på huset, miljøet det står i, materialet det er bygget av og himmelretningen det vender mot alle er forhold som påvirker opplevelsen av fargen og dermed noe vi må ta hensyn til ved valg av farger.

Når man skal velge farge har man som regel en tanke om hvordan resultatet skal bli.

- Se på omgivelsene og tenk på hvordan huset skal oppleves før du bestemmer deg. Skal huset stikke seg fram eller være dempet og tilbaketrukket? Grått kan bidra til begge deler avhengig av fargenaboskap og hvilken gråtone man går for, mener fargeeksperten.

TRADISJONER: Innslag av grå hus skaper «luft» og fin variasjon til varme jordfarger på Røros.

Trygt valg

Bortsett fra noen herskaps hus inspirert av klassisisme og empire, der trehus ble malt i farger for å illudere marmor og annen naturstein, ble historisk sett få hus malt grå her til lands. Utover det var grått den fattige og umalte bebyggelsens farge. Mange hus sto umalte og grå langt inn på 1900 tallet, rett og slett fordi man ikke hadde råd til noe annet.

Men i dag er det annerledes. Nå har vi råd til å male og beise både for å beskytte trehusene og for at de skal se pene ut, alene og sammen med omgivelsene.

Hvilken farge vi velger handler ofte om følelser og emosjoner. Grått er en farge som vekker få følelser. Flere mener at det er noe av årsaken til gråfargens popularitet, det er et effektivt og komfortabelt valg i en hektisk hverdag med mye annet å ta stilling til.

FARGEN FORSTØRRES: Fargen blir lysere og klarere når den kommer opp på veggen. Ta ingen sjanser, test den på veggen før du kjøper maling til hele huset.

Hvilken farge ønsker du?

Er det mange andre grå hus i nabolaget? Hva skjer om ditt hus også blir grått også? Ønsker du å bidra til at det skal bli mer grått i nabolaget?

Etter å ha bestemt farge er det vel så viktig å finne riktig nyanse. Ønsker du at huset skal være lyst eller mørkt, eller en mellomfarge? Ønsker du nøytralt grått, skal den oppleves varm eller kjølig? Om det er flere grå hus i nærheten skaper det mer variasjon dersom du velger en annen nyanse.

Gråfargene som finnes i naturen er gulaktig grå. Ren nøytral grå forekommer ikke, ei heller gråtoner som heller mot blått.

Gråmalte hus derimot, oppfattes ofte som blåaktig. Noen ganger er det tilsiktet, men det kan også skyldes mangel på kunnskap om at fargen endrer seg mye fra en liten fargeprøve til en stor utendørs vegg. En farge som ser nøytral grå ut på fargeprøven blir blåaktig på veggen. Fargen blir også lysere enn på fargeprøven. Så den som velger en lys nøytral gråtone risikerer å få et lyseblått hus.

ÅRSTIDSVARIASJONER: Tenk på at fargen skal se hyggelig ut, sommer som vinter.

Velg litt mørkere

Hvis du vil ha lys grått hus bør fargen ha en sorthet på minst 15 for at det skal oppleves grått og ikke hvitt (sjekk de to første sifrene på NCS koden).

Hvis du vil ha et «rent» grått hus uten dragning mot annen farge, velg en litt gulaktig gråtone. Gulheten forsvinner når fargen kommer opp på veggen. Hvis du er usikker på om den er gulaktig sjekk fargens NCS kode; står det en Y i koden betyr det gult. Tall 3 og 4 i koden angir hvor mye gulhet det er. S XX02-Y, S XX05-Y eller S XX05-Y20R betyr at fargen heller litt mot gult (02 -05 gir en anelse farge).

Vinduer og listverk

Velg gjerne lysere eller mørkere toner av grått som staffasjefarge for å gi det et personlig preg. Hoveddøren kan løftes fram med familiens yndlingsfarge eller gjøres mer nøytral med å velge en gråtone som er noen nyanser lysere eller mørkere enn fasaden. Hvitt brukes ofte i kombinasjon med grått, vær obs det hvite vil «stå fram» og bli tydelig markert jo mørkere gråfargen på huset er.

– Siden grått er nøytralt kan man jo la følelsene få utløp når fargen på inngangsdøren skal velges. Hvorfor ikke slå til med en heftig yndlingsfarge som kan hilse muntert velkommen, foreslår arkitekt og billedkunstner Mette L 'orange.

Test fargen

Før du kjøper maling til hele huset anbefales det at du tester fargen. Mal en prøve på hjørnet av huset, da ser du enklest hvordan den tar seg ut i forhold til omgivelsene. Det kan også være lurt å sjekke med

fargehandleren om hvor lysbestandig ønsket farge er.

Tenk på dette før du tar det endelige valget

Vi oppfatter fargen lysere på huset enn på en liten fargeprøve
En varmgrå prøve blir nøytralgrå på fasaden
En nøytral grå prøve drar seg mot blått eller lilla på veggen
Ønsker du en blåaktig grå, velg en nøytral grå (se etter N i NCS-koden). På veggen vil fargen dra seg mot blått. Dette skjer tydeligst med de lyse og mellomgrå tonene.
En blåaktig gråfarge blir tydeligere blå når den kommer på fasaden
En rødaktig grå kan få et lilla preg
Grønnaktig grått gir en svakt blågrønn fasade

Fakta

Karin Fridell Anter og Åke Svedmyr er arkitekter med spesialkompetanse i farge. Boken «Färgen på huset» bygger på deres forskning og mangeårig erfaring med fargesetting av hus.

Deres erfaring og forskning er basert på svenske forhold. Men lyset som er en viktig faktor for hvordan vi oppfatter farger utendørs er temmelig likt de vi har her, så deres funn er også relevante her hos oss, mener Mette L'orange, som er professor i farge ved Kunsthøgskolen i Oslo og Kunst- og designhøgskolen i Bergen.

Mer informasjon

Beckers

Bergen Malingfabrikk

Butinox Futura

Drywood

Flügger

Nordsjö